

فتوای آیت‌الله سیستانی درباره کالاها و شرکت‌های اسرائیلی

صفحه ۱۱

دکتر غلامعباس توسلی درگذشت

صفحه ۲

«مردم‌سالاری آنلاین» گزارش می‌دهد

پایان شمارش معکوس ایران برای رفع تحریم تسلیحاتی

امروز ۲۷ مهرماه، در فاصله شانزده روز با انتخابات آمریکا تحریم تسلیحاتی ایران پایان می‌یابد؛ رویدادی که می‌تواند تأثیرات زیادی در وضعیت جمهوریخواهان در انتخابات آمریکا داشته باشد.

بده بود، لغو شد. در عین حال، این سند (برجام) ممنوعیت تحویل تجهیزات نظامی سنگین به ایران را برای مدت ۵ سال و سلاح‌های موشکی و فناوری موشکی به مدت هشت سال حفظ کرد. کارشناسان برجسته مسائل دفاعی بر

این باورند که در صورت لغو تحریم‌های تسلیحاتی ایران از سوی شورای امنیت، این کشور بتانسیل تسلیحاتی خود را به شکل چشمگیری تقویت خواهد کرد. احتمال می‌رود به استثنای جنگ‌افزارهای آمریکا ...

صفحه ۳

سخنان حسن روحانی درباره صلح امام حسن (ع) واکنش‌های عجیب و غریبی داشت

از برجام تا اعدام!

صفحه ۲

دموکرات‌ها در فکر یارکشی از اردوگاه رقیب هستند

کهنه جمهوری خواهان در خدمت «بایدن»

صفحه ۱۱

علاوه بر سرمایه‌گذاری رقبای انتخابات ریاست جمهوری بر ایالت‌های اصلی رقابت، باراک اوباما و جمع زیادی از مقامات دولت جورج دالبیو بوش هم برای حمایت از بایدن وارد عمل شده‌اند.

تازه‌ترین خبر انتخاباتی آمریکا برنامه باراک اوباما رئیس جمهوری سابق آمریکا در گردهمایی تبلیغاتی هفته آینده جو بایدن نامزد دموکرات‌ها در فیلادلفیا بود.اوباما برای نخستین رویداد حضوری خود در سال ۲۰۲۰، روز چهارشنبه در فیلادلفیا بزرگترین شهر ایالت تأثیرگذار پنسیلوانیا حضور خواهد یافت تا از شهرت و محبوبیت خود برای حمایت از بایدن-هریس استفاده کند. پنسیلوانیا که در حال حاضر فرمانداری دموکرات اما نمایندگان کنگره آن جمهوریخواه هستند، ۲۰ رای کنترل را در انتخابات دارد که می‌تواند در سرنوشت انتخابات با توجه به اینکه یکی از ایالت‌های منطقه رقابتی است، اثر جدی داشته باشد. اوباما-بایدن در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۱۶ در این ایالت به پیروزی رسیدند ...

استاندار تهران خبر داد

تمدید محدودیت‌های کروناپی در تهران تا پایان هفته جاری

صفحه ۴

مروری بر ارزش پول ملی در ۴۰ سال اخیر

آنچه بر ریال گذشت

صفحه ۹

سر مقاله

پیشنهاد زیربنایی برای بودجه در قالب اصلاح ساختار بودجه

همت‌قلی‌زاده*

طرح اصلاح ساختار بودجه که از طرف مقام معظم رهبری مطرح شده است فرصت خوبی برای ارائه انواع پیشنهادات بودجه‌ای فراهم آورده است. بخصوص اینکه در شرایط سخت کنونی، نه فقط نظام برنامه ریزی، بلکه اغلب مسئولان ارشد را به اندیشیدن به چند و چون بودجه و کارایی آن واداشته است. تجربه نزدیک به دو دهه بودجه ریزی و نوشتن چندین مقاله در این حوزه و همچنین تدریس در این زمینه، همیشه موجب شده به گلوگاه‌های بودجه‌ای بیندیشم. قبل از ورود به مسأله، برای اینکه این تفکر نهادینه شود، تاکید می‌شود بودجه، موضوعی «تکنیکی-چندبعدی» با آثار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی است و انهایی توانایی نشان دادن گره‌های کور در این حوزه را دارند که علاوه بر مطالعات دانشگاهی، خود، تجربه بودجه‌ریزی را داشته باشند. در حوزه بودجه، بسیاری از مواردی که به مسأله تبدیل شده‌اند حاصل تعاریف شکی و قانونی و بعضا نظرات شخصی مدیران و انتقال سینه به سینه است که در طول زمان توسط نهاد برنامه‌ریزی یا مجلس شورای اسلامی به دلایلی که خارج از این مقاله است، به وجود آمده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تعریف بودجه، بجای اینکه در قانون برنامه و بودجه تبیین شود در قانون محاسبات عمومی که یک نظامنامه (فرآیند شکلی) مالی برای دولت است، ارائه شده است و در ماده یک آن نگاه صرفا شکلی و تعیین حد و مرز بین انواع بودجه، نظام برنامه ریزی کشور را سال‌ها در باتلاقی از مشکلات فرو برده است. براساس ماده (۱) قانون محاسبات عمومی، بودجه کل کشور؛ برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی که منجر به نیل سیاست‌ها و به هدف‌های قانونی کشور، بوده و از سه قسمت بشرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- بودجه عمومی دولت که شامل اجزاء زیر است: الف- پیش‌بینی دریافت‌ها و منابع تأمین اعتبار که بطور مستقیم یا غیر مستقیم در سال مالی قانون بودجه بوسیله دستگاه‌ها از طریق حساب‌های خزانه‌داری کل اخذ می‌گردد.
ب- پیش پرداخت‌هایی که از محل درآمد عمومی یا اختصاصی سزای اعتبارات جاری و عمرانی و اختصاصی دستگاه‌های اجرایی می‌تواند در سال مالی مربوط انجام دهد.

۲- بودجه شرکت‌های دولتی و بانک‌ها شامل پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار.
۳- بودجه موسساتی که تحت عنوانی غیر از عناوین فوق در بودجه کل کشور منظور می‌شود.

این تعریف، دو اتفاق شکلی مهم را به وجود آورده است که سال‌ها و بصورت زبانی فقط منتقل، درج و چاپ شده است. تفکیک بودجه دولت به بودجه عمومی و بودجه شرکت‌های دولتی(منابع داخلی) اول:

۱- باعث کنترل شدید بودجه وزارتخانه‌ها از طریق مسیر کامل بودجه‌ریزی، تخصیص و ابلاغ و البته عدم شفافیت در گزارش‌های عملکرد شده است؛
۲- باعث شفافیت نسبی (ولی غیر قابل استکا) در گزارش عملکرد از طریق انتشار مجلداتی به

چرا که رویه سنتی جاری، دیواری محکم بین منابع عمومی و منابع داخلی (بودجه شرکت‌های دولتی) ایجاد کرده، بطوریکه منابع عمومی تا ریال آخر در برابر قوانین پاسخگو بوده ولی بودجه شرکت‌های دولتی چون واژه منابع داخلی را پدک می‌کشند از شمول نظارت بسیاری از قوانین مستثنی هستند. این نگاه نادرست و غلط، ضمن تضییع شدید حقوق بیت المال، نوعی ولنگاری بودجه‌ای و برنامه‌ناپذیری برای شرکت‌های دولتی ایجاد کرده که اقتصاد کشور را در انبوهی از مشکلات فرو برده است که پرداختن به این آثار جانشینی جبری منفی و زیانبار خارج از حوصله این نوشتار است و بایستی جداگانه مورد بررسی قرار بگیرد. چنین نگاه خسارت‌باری موجب شده که پالایشگاه‌های کشور زمانی که در حوزه دولت بودند تقریبا سودی به دولت پرداخت نمی‌کردند (رقم نسبت به زمان پس از واگذاری بسیار ناچیز و در حدود ۵۰ میلیارد تومان است) ولی زمانی که به‌بخش‌هایی غیر از دولت واگذار می‌شوند اتفاقات دیگری می‌افتد. به عنوان مثال، ۵ شرکت پالایش نفت واگذار شده در سال ۱۳۹۷ در حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان سود شناسایی می‌کنند (این مسأله با کارایی و مسائلی از این دست اشتباه گرفته نشود، زیرا هیچ تغییری در ساختارها و فرآیندهای تولید صورت نگرفته است) و همینطور بانک ملی به عنوان بزرگترین بانک جهان اسلام و برخورداری از حدود ۲۰۰ شرکت ذیل هلدینگ گروه توسعه ملی (و برخی هم خارج از آن) قادر است به تمام سپرده گذاران نرخ سود ۱۸ و یا ۲۲ درصد پرداخت کند ولی قادر نیست حتی ۱ ریال سود به دولت پرداخت کند. (این مسأله که ادعا می‌شود مصوبات جمعی دولت که حاوی بار مالی پیش بینی نشده برای بانک است است، مطابق بررسی‌های صورت گرفته پذیرفته نیست) البته در مورد تک تک شرکت‌های دولتی می‌توان چنین استدلالی را پیش برد.

نکته اینکه در تعریف شکلی، خطوطی تعریف شده که با ماهیت حکمرانی مطابقت ندارد ولی برای همه آنها انبوهی از رولابط مالی ویرانگر، فسادزا و بازدارنده توسعه طراحی شده که مشکلات عدیده‌ای در حوزه‌های مختلف برای دولت ایجاد کرده است. حال اکنون که بیشتر شرکت‌های دولتی واگذار و مابقی شرکت‌های دولتی قابلیت واگذاری را ندارند، پیشنهاد می‌شود بودجه آنها را ضمن اصلاح تعریف شکلی ماده (۱) قانون محاسبات عمومی و حذف طبقه بندی شکلی رایج کنونی، همه بودجه را با رعایت کلیه اصول بودجه‌ریزی بصورت منابع عمومی تعریف کنیم و همانند وزارتخانه‌هایشان مسیر کامل قوانین برنامه بودجه مصوب ۱۳۵۱ و محاسبات عمومی ۱۳۶۶ مانند بودجه، تخصیص و ابلاغ مسیر نمایند. در انصورت شرکت‌های دولتی از حیث خلوت وزارتخانه‌ها رهایی خواهند یافت و مطابق قوانین مختلف می‌توان فعالیت آنها را رصد نمود. از طرفی، وزارتخانه‌ها هم بایستی همانند شرکت‌های دولتی، برای خودشان سندی همانند صورت مالی استخراج کنند و می‌بایست آنها را به تصویب گروهی (با هر نامی) برسانند.

ادامه در صفحه ۲

خبر

نبرد قره باغ، از جنگ هویت تا قلمرو خواهی

محمدرضاعبداله‌پور

گفتمان‌هایی مانند پان ژرمنیسم، عربیسم، ترک‌یسم و... و در راستای توسعه ارضی برآمدند که آفت‌های فراوانی را برای جامعه خود و سرزمینهای دیگر، بوجود آورد. متأسفانه منطقه قره باغ نیز در تمامی قرن بیستم با نفاق حکومت کمونیستی و پس از فروپاشی جمهوری سوسیالیستی شوروی، مرزهای جغرافیایی را طوری رقم زد که عهدنامه سایکس پیکو در اوایل قرن بیستم برای خاورمیانه عربی رقم خورد و ایسن منطقه را در تمامی قرن بیستم دچار آشوب قومی و مرزی نمود.

فراموش نکنیم، ژئوپلیتسین‌ها، نقش مرزها را بر فرآیند دولت سازی و قلمرو سرزمینی، بسیار مهم می‌دانند و استدلال می‌کنند که مرزها در ایجاد یک قلمرو و اعمال سرزمینی، نقشی تعیین کننده دارند. بنابراین می‌توان عنوان کرد که مرزها تواما نقش را در هویت‌ها و قلمروها هستند. گرچه با توجه به اینکه منطقه آرتساخ/قره باغ، هیچگاه در طول تاریخ، جامعه ای همزمن نبوده و متشکل از مذاهب و اقوام مختلف آذری/ارمنی است، اصرار بر ناسیونالیسم قومی و دینی، ذیل هژمونی میدان‌های مسلط منطقه‌ای مانند ترکیه و اندیشه «پان»، از هر نوع آن، چه ترک‌یسم

پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، شوک ژئوپلیتیکی شدیدی در قفقاز جنوبی بوجود آمد و هویت خواهی قومی در ذیل دست اندازی به فضاهای تجزیه شده، مناقش‌های را بین ارمنستان و آذربایجان بوجود آورد که از تضاد هویتی و قومی شروع و پس از مدتی منجر به درگیری نظامی در منطقه‌ای شد که دو کشور با توجه به دلایل تاریخی، داعیه‌دار حاکمیت بر آن مناطق هستند. فارغ از حقانیت هر یک از دو کشور در کنترل منطقه مورد نزاع که البته از حوصله این نوشتار نیز خارج است، در حال حاضر ناسیونالیسم آذری و ارمنی از مرحله تاسیس خود که ثبت هویت قلم به ذات است، عبور کرده و به مرحله استقرار ناسیونالیسم که ذاتا یک ایدئولوژی ارضی است، رسیده‌اند. رسیدن ناسیونالیسم به مرحله قلمروخواهی و بسط ارضی، مرحله‌ای است که دول تازه تاسیس شکننده در آن با وهم قلمروخواهی و دخالت عوامل برونی، آسیب فراوانی را به قلمروها و مردم خود وارد می‌کنند. این مرحله، فازی است که مسیوق به سابقه بوده و نظریه پردازانی در قالب ترکیب متغیرهای روانشناسانه، جامعه شناسانه و قوم گرایانه مسبب

خبر

عنوان بنیان گذار علم نوین گردشگری جهان به یک محقق ایرانی اعطا شد

• تألیف کتاب مدیریت فرایند و کنترل کیفیت در تورهای با علایق ویژه به زبان انگلیسی
• ثبت اولین اختراع در صنعت گردشگری جهان. این اختراع که با عنوان «فرایند مدیریت، کنترل کیفی انواع تورها با علایق ویژه با تعیین جاذبه‌ها، مسیرها، امکانات و شاخص‌های گردشگری» ثبت گردید، مورد استقبال مجامع علمی دنیا قرار گرفت.

پدر علم مدیریت نوین گردشگری جهان را اعطا دکتر محمدشریف ملک‌زاده، دکترای مدیریت و دانشیار دانشگاه می‌باشد که از سوابق علمی ایشان می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:
• تألیف کتاب تعاریف، مفاهیم، جاذبه‌ها و مسیرهای گردشگری با علایق ویژه در ایران
• تألیف کتاب اقتصاد مقاومتی و برجام

***

پیامدهای روانی بحران کووید-۱۹ برای پرستاران

فشار روانی این افراد نقش داشته باشند.

اگرچه عواملی که باعث ایجاد حالت‌های روانی مختلف در کارکنان بخش‌های درمانی مبارزه با کووید-۱۹ بررسی و شناسایی شده‌اند، اما پیامدهایی درون‌فردی، نامیدی، استرس، تضعیف روحیه و... در پرستاران شده است.

به گزارش ایسنا، شرایطی که همه‌گیری کووید-۱۹ در ایران و جهان ایجاد کرده، باعث شده کارکنان مراقبت‌های بهداشتی که به طور مستقیم در تشخص، معالجه و مراقبت از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ درگیر هستند، در معرض خطرات بسیاری به خصوص از جنبه‌های پریشانی روانی و سایر علائم سلام روان قرار گیرند.

تعداد روزافزون موارد تاییدشده و مشکوک، فشار زیاد کار، کاهش وسایل محافظت شخصی، پوشش گسترده رسانه‌ها، فقدان داروهای خاص و احساس عدم حمایت کافی از آن‌ها ممکن است همگی در